

**Kleurrijke Streetart
in de Binckhorst**
2

**Van oud papier
naar nieuw papier**
7

**Denk mee over
Den Haag in 2050**
8

**QR code? De
bibliotheek helpt**
9

Contact	2
Ombudsman	3
Den Haag maakt het	5
Schone energie in een groene stad	6
Gemeenteraad	10
Agenda	12

Omwonenden planten een nieuwe boom in de buurttuin Zusterstraat. Bomen maken Den Haag mooi, gezond en prettig om in te wonen.

ARNAUD ROELOFSZ

Den Haag deelt 1.400 bomen uit

De bomenactie waarbij Hagenaars een gratis boom konden aanvragen is een groot succes. Er zijn maar liefst 1.400 bomen aangevraagd. Vanaf deze week krijgt iedereen zijn boom thuis afgeleverd en kan hij de grond in.

■ De bomen worden geplant in particuliere tuinen, volkstuinten,

buurtuinen en gezamenlijke binnentuinen. Hagenaars konden kiezen uit diverse soorten van tamme kastanje tot eik en van perenboom tot Japanse magnolia.

Duurzaam Den Haag voert de actie uit. Bijna iedereen die een boom heeft aangevraagd, krijgt er een. In sommige gevallen is de aanvraag afgewezen, bijvoorbeeld

omdat de tuin te klein was of omdat er geen goedkeuring was van de verhuurder.

Eigenlijk zou de gemeente 1.000 bomen uitdelen, maar er was zoveel belangstelling dat er extra geld is gereserveerd. De gemeente deelt de bomen uit om de stad nog groener te maken. Want bomen maken Den Haag mooi, gezond en prettig

om in te wonen. Zelf plant de gemeente extra bomen in de openbare ruimte. Deze week worden er ook dagelijks bomen geplant op schoolpleinen. Vanwege het succes van de actie deelt de gemeente volgend jaar weer gratis bomen uit.

Meer informatie?
hethaagsegroen.nl

Stem op uw favoriete sporters

■ Tijdens het Haags Sportgala op 20 december zet Den Haag haar sporters in het zonnetje. In het gloednieuwe Amare worden dan de sportprijzen uitgereikt aan de beste Haagse sporters van 2021. Van 19 november tot en met 7 december kunt u stemmen op uw favoriete Haagse sporters. Als u stemt maakt u kans op twee kaarten voor het sportgala.

Meer informatie?
sportgala2021.nl

Nieuwe coronaregels in gemeentelijke gebouwen

■ Sinds 13 november gelden er strengere coronamaatregelen om de oplopende besmettingen terug te dringen en verdere overbelasting van de zorg te voorkomen. De maatregelen gelden in ieder geval tot zaterdag 4 december. De gemeente volgt de landelijke coronamaatregelen. Het dragen van een mondkapje is in alle gebouwen van de gemeente verplicht voor iedereen van 13 jaar en ouder. Ook bent u verplicht om 1,5 meter afstand houden in de

gebouwen van de gemeente. Houd er rekening mee dat u bij de ingangen van het stadhuis aan het Spui en stadskantoor Leyweg even moet wachten. Om de dienstverlening zo goed mogelijk door te laten gaan, kunnen alleen de mensen die nodig zijn voor de afspraak naar binnen. Kom dus alleen, tenzij het niet anders kan.

Meer informatie?
denhaag.nl/corona

Den Haag.nl uitgelicht

Sneeuw of ijzel?
Inwoners kunnen gratis strooizout afhalen. Kijk voor locaties en strooiroutes op denhaag.nl/gladheid.

Afspraak maken bij de gemeente?
Kijk op denhaag.nl/afspraak

Streetart Kunstenaars maken saaie plekken op de Binckhorst mooier

Kleurexplosies op blinde muren

Op de Binckhorst kun je genieten van verrassende streetart. Honderden vierkante meters muren, trafohuisjes en andere objecten zijn er beschilderd. Een enorme openbare galerie met werk van lokale en internationale artiesten. De gidsen van The Hague Street Art kennen alle details.

Wat streetart kan doen, is te zien op de hoek van de Saturnusstraat en de Melkwegstraat. Een grijze gevel is omgetoverd in een statement over integratie en inclusiviteit. Je staat er oog in oog met een gezelschap mannen en vrouwen. Ze beelden uiteenlopende beroepen uit en zijn geschilderd in de kleuren van de regenboog. Wat op de gevel te zien is, gebeurt er binnen. Dit is het kantoor van GreenFox Social Return, een bedrijf dat mensen met 'afstand tot de arbeidsmarkt' begeleidt naar werk.

De muurschildering is gemaakt door het duo Zesta en Page33, afkomstig uit Johannesburg in Zuid-Afrika. Ze waren in 2018 voor familiebezoek in Nederland en meldden zich spontaan bij The Hague Street Art. Om een lang verhaal kort te maken: ze wonen inmiddels in Den Haag en hebben in de stad en ver daarbuiten al talloze werken gemaakt. 'We zijn hier geweldig ontvangen en snel opgenomen in de scene van streetart-artiesten,' vertelt Zesta. 'Julie lopen echt voorop in Den Haag. Hier zijn zoveel kansen om te werken. Wij willen saaie plekken mooier maken met beelden die positiviteit uitstralen.'

Apollo 14

The Hague Street Art geeft rondleidingen in de Binckhorst. 'Als je de achtergrond

Page33 (links) en Zesta (rechts) uit Zuid-Afrika maakten een muurschildering op de hoek van de Saturnusstraat en Melkwegstraat.

FRANK JANSEN

Street Art Tours

The Hague Street Art is een platform van en voor professionele kunstenaars uit de wereld van street art en graffiti. Den Haag heeft inmiddels 3.000 vierkante meter aan schilderijen in de openbare ruimte. Zo zijn in Segbroek in samenwerking met Stedin, de gemeente en het Kunstmuseum veertig trafohuisjes beschilderd. The Hague Streetart Tours organiseert op afspraak rondleidingen met een gids. Wie zonder gids op pad wil, kan wandel- en fietsroutes vinden op de website.

 Meer informatie?
thehaguestreetart.nl

van werken kent, zie je meer,' vertelt gids Iris Cats aan het begin van een tour. Bij het bedrijfsverzamelgebouw Apollo 14 aan de Saturnuslaan blijkt wat ze bedoelt. Op de ene hoek is een groot kunstwerk te zien, geïnspireerd op de maanlandingen. Iris neemt haar gezelschap mee naar de zijgevel waar zich onopvallend een 'marsmannetje' schuilhoudt. Zonder gids was hij niet opgevallen.

Haagse symbolen en iconen

Hoe diep streetart de Binckhorst is binnengedrongen, blijkt in het Teleport Hotel waar de lobby en alle kamers zijn opgesierd met muurschilderingen van Haagse symbolen en iconen. Een nog verrassender locatie is de bidkapel van begraafplaats St. Barbara. Een wand-schildering siert de hoek waar kaarsjes branden voor de overledenen.

Ronduit spectaculair wordt het aan de Wegastraat. Niet ver van de begraafplaats is op een blinde muur een roodharige heilige Barbara verschenen. De Spaanse kunstenaar Lily Brik heeft haar volgens de traditie afgebeeld met een zwaard, een pauw en een stralenkrans.

Kippen

Op een andere gevel van hetzelfde gebouw herinnert het duo Karski & Beyond aan de industriële geschiedenis van de Binckhorst. Iris: 'Het vliegtuigje verwijst naar de Fokker-fabriek en de oude auto's naar de autosloperijen. En dan heb je nog twee kippen. In dit deel van de Binckhorst scharrelen al jaren kippen rond. Niemand weet hoe ze hier terecht zijn gekomen.' Terwijl Iris haar verhaal vertelt, steken vijf kippen de straat over.

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeenteDH, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overuwbuurt.overheid.nl

Stadsdeelkantoren

Centrum/Stadhuis, Spui 70, 2511 BT Den Haag
Escamp, Leyweg 813, 2545 HA Den Haag
Haagse Hout, Loudonstraat 95, 2593 RV Den Haag
Laak, Slachthuisplein 25, 2521 EC Den Haag
Leidschenveen-Ypenburg, Brigantijnlaan 303, 2496 ZT Den Haag
Loosduinen, Kleine Keizer 10, 2553 CV Den Haag
Scheveningen, Scheveningseweg 303, 2584 AA Den Haag
Segbroek, Fahrenheitstraat 190, 2561 EH Den Haag
Openingstijden: www.denhaag.nl/stadsdeelkantoren
Telefoon: 14070

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 22 december
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Hans Oerlemans en Merijn van Grieken
Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, IDC
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 353 26 30

Renovatie Utrechtsebaan (A12) uitgesteld tot januari

De renovatie van de Utrechtsebaan wordt uitgesteld. Aanvankelijk zou het werk in oktober beginnen. Dat wordt nu januari 2022.

■ Het uitstel komt door vertraging in de aanbestedingsprocedure. De afgelopen maanden is er al uitgebreid onderzoek gedaan naar de conditie van de weg. Ook heeft de gemeente voorbereidingen getroffen voor de renovatie zelf.

Bezwaar

Op 1 juli van dit jaar maakte de gemeente bekend welke aannemer de werkzaamheden aan de Utrechtsebaan gaat uitvoeren. Een van de andere inschrijvers heeft daarop een kort geding aangespannen om deze beslissing aan te vechten. Dat bezwaar is in september door de rechter afgewezen. De rechter oordeelde daarbij dat de gemeente juist heeft gehandeld bij de gunnings-

procedure. Na deze uitspraak is het werk definitief gegund aan de beoogde aannemer.

Als gevolg van het kort geding is drie tot vier maanden vertraging opgetreden, waarin de aannemer geen voorbereidend werk kon verrichten. Ook heeft de aannemer de bestelling van bouwmaterialen moeten uitstellen.

Planning

Dat betekent dat vanaf maandag 10 januari 2022 de laatste, nachtelijke voorbereidingen plaatsvinden voor het maken van de omleidingsroutes.

Op vrijdagavond 14 januari beginnen de hoofdwerkzaamheden. In dat weekend is de Utrechtsebaan in beide richtingen afgesloten tot maandagochtend 17 januari.

Vanaf maandagochtend 17 januari is de Utrechtsebaan alleen afgesloten voor het verkeer de stad uit, in de richting van het Prins

Utrechtsebaan. JURRIAN BROBBEL

Clausplein. Het verkeer de stad in, richting Den Haag centrum en Scheveningen kan in die periode gebruik blijven maken van de weg, met uitzondering van enkele weekendafsluitingen.

Als alles volgens planning verloopt de werkzaamheden duren tot eind mei 2022.

 Meer informatie?
denhaag.nl/utrechtsebaan

Voordelige zorgverzekering voor Hagenaars met een laag inkomen

Tot en met 31 december kunt u overstappen naar een andere zorgverzekering. Voor Hagenaars met een laag inkomen heeft zorgverzekeraar VGZ samen met de gemeente de Haagse zorgverzekering samengesteld.

■ De Haagse zorgverzekering is een voordelige zorgverzekering met uitgebreide vergoedingen voor fysiotherapie, tandarts en brillen of lenzen. De gemeente betaalt, af-

hankelijk van uw financiële situatie, mee aan uw zorgpremie.

Heeft u regelmatig of veel zorg nodig? Kies dan voor het VGZ Den Haagpakket. Uw eigen risico van € 385,- is dan meeverzekerd. Zo heeft u geen onverwachte kosten.

Heeft u weinig zorgkosten? Dan kunt u kiezen voor het VGZ Den Haagpakket Compact pakket. U ontvangt dan geen bijdrage van de gemeente en ook is het eigen risico niet meeverzekerd.

Meer informatie vindt u op www.denhaag.nl/zorgverzekering. Of bel de klantenservice van de gemeente op telefoonnummer (070) 353 75 00. VGZ helpt u ook graag met uitgebreide informatie. Kijk op www.vgz.nl/denhaag of bel 0800 020 01 53. Via www.gezond-verzekerd.nl/denhaag kunt u zich aanmelden bij VGZ.

 Meer informatie?
denhaag.nl/zorgverzekering

Stadsdeelkantoor Haagse Hout dicht

■ Stadsdeelkantoor Haagse Hout aan de Loudonstraat is sinds 1 november dicht voor publiek. Wilt u de Stadskrant afhalen? Dan kunt u in Haagse Hout terecht bij bibliotheek Haagse Hout, zwembad Overbosch, stadsboerderij De Reigershof, CJG en de wijkcentra Bezuidenhout, Bezuidenhout West en Mariahoeve.

 Meer informatie?
denhaag.nl/haagsehout

Feestelijke uitreiking Haagse Vrijwilligersprijzen

Op zaterdag 11 december 18.30 uur is de jaarlijkse feestelijke uitreiking van de Haagse Vrijwilligersprijzen. Een deskundige jury kiest de winnaars. Benieuwd welke vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties dit jaar een prijs krijgen? Bekijk de online uitzending via www.haagsevrijwilligersprijzen.nl of via Den Haag TV.

GEMEENTE DEN HAAG

Ombudsman

Spelregels geluidsopname

‘Vindt u het goed als ik het gesprek opneem?’ Mevrouw X is bij GGD Haaglanden voor een medische keuring, nodig voor de aanvraag van een gehandicaptenparkeerkaart. De gemeente heeft de GGD gevraagd om een sociaal-medisch advies. Maar als de manager geen toestemming geeft voor een geluidsopname, besluit mevrouw de keuring af te blazen. Ze vertrekt en dient een klacht in bij de ombudsman.

Hoe zit het met het opnemen van gesprekken bij overheidsinstanties? De Nationale Ombudsman heeft hier spelregels voor opgesteld. Vaak gaat het om (ingewikkelde) zaken waar veel van afhangt voor burgers. Zo'n gesprek nog eens terugluisteren - samen met een partner of vertrouwenspersoon - kan helpen de informatie goed te begrijpen. Wie vooraf vertelt een opname te willen maken, moet daarvoor dan ook toestemming krijgen. Behalve bij zwaarwegende redenen om dit te weigeren. In dat geval dient de instantie wel direct een alternatief te bieden, bijvoorbeeld zelf zorgen voor een opname en deze delen met de client of een schriftelijk gespreksverslag laten maken.

Wat in dit geval de reden voor de weigering ook was, de GGD had mevrouw in ieder geval een andere oplossing moeten aanbieden. Dat is niet gebeurd en daarom vindt de ombudsman de klacht gegrond. Als mevrouw alsnog elders wordt gekeurd, moet een oplossing worden gevonden voor haar vraag om een geluidsopname. Of de gemeente kan haar begeleiding aanbieden. Inmiddels heeft GGD Haaglanden het beleid aangepast. De spelregels van de Nationale Ombudsman zijn overgenomen en gepubliceerd op de website. De GGD schrijft: ‘Het is toegestaan om gesprekken met medewerkers op te nemen. Daarvoor gelden van beide kanten wel enkele spelregels. Dit doen we om openheid te geven naar elkaar, maar ook om uzelf en onze medewerkers te beschermen.’

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Telefoon: (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur)
E-mail: ombudsman@denhaag.nl
Post: Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Telefonisch spreekuur: woensdag 13.00 tot 15.00 uur. Maak vooraf een afspraak via ombudsman@denhaag.nl of via (070) 752 82 00.

Coronapolsbandje Haagse horeca

■ Bezoekt u horeca rond de Grote Markt, het Plein en Scheveningen-Bad? Dan kunt u bij een stand uw CoronaCheck-app laten scannen. U moet zich daarbij identificeren. Als de check is gedaan en goedgekeurd, krijgt u een coronapolsbandje. Zo kunt u zich makkelijk verplaatsen tussen verschillende cafés en restaurants.

 Meer informatie?
denhaag.nl/actueel

Ombudsman is verhuisd

■ Het kantoor van de gemeentelijke ombudsman en de jeugdombudsman zit niet langer in de Sint Jacobstraat 125. Post kunt u voortaan versturen naar Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag. Het kantoor was al langer gesloten voor bezoekers vanwege de coronamaatregelen. Er is een telefonisch spreekuur.

 Meer informatie?
ombudsman.denhaag.nl
jeugdombudsman.denhaag.nl

Koekamp wordt het groene visitekaartje van Den Haag

Na een lange pauze gaan de opknappingswerken van de Koekamp door. Den Haag krijgt een groene entree die past bij onze groene stad achter de duinen en bij het Nationaal Park Hollandse Duinen.

■ Als je nu met de trein in Den Haag CS aankomt, merk je niet dat je aan de entree van het mooiste stadsbos van Nederland staat. En dit bos loopt ook nog eens via het oudste stadspark van Nederland (de Koekamp en het Malieveld) en groene landgoederen naadloos over in de duinen. Den Haag ligt midden in het Nationaal Park Hollandse Duinen.

Uniek stadspark

'Den Haag heeft een beschermd duingebied, een kilometerslange kust en vele bossen en parken. Daar hoort een groene stadsentree met allure bij,' zegt boswachter

Mark Kras van Staatsbosbeheer. 'De Koekamp is een uniek stadspark in Nederland. In welke stad loop je nu vanaf het station tegen herten aan? Of kun je via het bos richting de duinen en het strand?'

'We willen dit Haagse groene hart behouden. Dat doen we door groene gebieden met elkaar te verbinden en toegankelijk te maken,' zegt Vesna Knezevic van de gemeente.

Samenspraak

De plannen voor de vergroening van de Koekamp kwamen tot stand in samenspraak met bewoners- en natuurorganisaties. De meeste waren voor, maar er was ook weerstand van onder andere de Haagse Bomenstichting. De meerderheid van de gemeenteraad stemde twee keer voor de verbetering van de Koekamp. 'We zijn niet over een nacht ijs gegaan. Per boom onderzochten we of deze kon worden

verplant. Dat lukt voor 27 bomen. De 36 die moeten wijken, compenseren we met 36 nieuwe bomen: 28 nieuwe bomen op de Koekamp en 8 op de overkapping over de A12,' legt Vesna uit. Na een juridische strijd van twee jaar besloot de rechter dat de vergroening van de Koekamp per 1 november mocht worden hervat.

Bezoekerscentrum

Bezoekers en bewoners kunnen naar verwachting in maart 2022 genieten van het vernieuwde park. Het nu nog gesloten deel van de Koekamp gaat open voor publiek. Op termijn kunnen mensen bij een nieuw bezoekerscentrum informatie krijgen over de natuur en de geschiedenis van Den Haag en het Nationaal Park Hollandse Duinen.

➔ Lees het hele artikel op www.hethaagsegroen.nl

Bezoekers kunnen naar verwachting in maart 2022 genieten van het vernieuwde park.

GEMEENTE DEN HAAG

Poolsterhaven: huur een ligplaats

■ De gemeente biedt achttien (tijdelijke) ligplekken aan in de Poolsterhaven. Wilt u een ligplaats huren? Inschrijven kan tot en met 12 december 2021. De plaatsen zijn beschikbaar vanaf 1 januari 2022. De huur is € 850 per jaar (zonder elektriciteit). U kunt een ligplaats alleen voor een heel jaar huren, van januari tot en met december.

Meer informatie?
denhaag.nl/actueel

Kinderen uit Escamp maken kunstwerk

Samiera, Sulaiman, Ryandrick en Mounaim hebben een kunstwerk gemaakt voor de wijk. 'Onze boodschap is; we zijn allemaal anders, maar gelijkwaardig!' Het kunstwerk hoort bij het programma BinnenBuiten van CultuurSchakel en is te zien in het Pagepark in Escamp. Kijk voor meer informatie op www.binnenbuiteninjouwwijk.nl

ROOS VAN OSNABRUGGE

Art Nouveau uit omstreeks 1900 in de Prins Hendrikstraat.

GEMEENTE DEN HAAG

Gemeente wil 30 winkelpanden aanwijzen als monument

De gemeente wil dertig winkelpanden aanwijzen als monument. Het college van burgemeester en wethouders zette eerder hiervoor een procedure in gang.

■ Den Haag heeft veel bijzondere winkelpanden met cultuurhistorische waarden die de gemeente wil beschermen voor toekomstige generaties. De meeste van de 30 winkelpanden die de gemeente wil aanwijzen als monument staan in de binnenstad en in het Zeeheldenkwartier. De bouwjaren lopen uiteen van 1823 tot 1960 en de bouwstijlen daardoor ook.

Melksalon van De Landbouw

Voorbeelden zijn de enige overgebleven melksalon van De Landbouw en een voormalige slagerij met interieur uit 1897. Ook zijn in

de stad de gevels van een voormalig warenhuis voor Perzische tapijten uit 1912 nog in tact en van een voormalige vishandel.

Smaak van de tijd

De winkelpanden en -puien laten vaak de architectuurstijlen en bouwtechnieken van een bepaalde periode zien. Het toont de smaak van de tijd. Winkelpanden en -puien zijn daardoor kwetsbaar voor vervanging door nieuwe technieken en stijlen. Door de panden aan te wijzen als monument, blijven ze met hun unieke kenmerken behouden voor toekomstige generaties.

Meer informatie?
denhaag.nl/pers

Gladheid bestrijden en strooiroutes

■ In de winterperiode werkt de gemeente dag en nacht aan het bestrijden van gladheid. Er wordt gestrooid op een vastgesteld netwerk van wegen en fietspaden. U kunt ook helpen om de overlast door gladheid te verminderen. U kunt gratis kleine hoeveelheden strooizout afhalen. Kijk voor afhaalpunten en strooiroutes op de website van de gemeente.

Meer informatie?
denhaag.nl/gladheid

Vuurwerkvrrije buurten

■ Willen u en uw burens liever geen vuurwerk in de straat, rond het pleintje, speeltuin of stuk groen in de buurt? Organiseer dan samen een vuurwerkvrrije buurt. Maak eerst goede afspraken met uw burens en vraag daarna bij de gemeente een speciaal bord aan waarmee u kunt laten zien dat uw buurt vuurwerkvrrij is. Op de website van de gemeente staan tips.

Meer informatie?
denhaag.nl/jaarwisseling

Den Haag groeit. De gemeente wil de stad leefbaar, bereikbaar en verkeersveilig houden voor bewoners, ondernemers en bezoekers. We maken meer ruimte voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer. Ook tijdens bouw en herinrichting moet de stad bereikbaar zijn. Werkzaamheden stemmen we dus zo goed mogelijk op elkaar af.

Zichtbaar op de fiets in het donker

In de wintermaanden zit iedereen vaker in het donker op de fiets. Zorg ervoor dat automobilisten u goed kunnen zien.

Om zichtbaar te zijn, moet de fietsverlichting werken. U kunt ook kleding dragen waardoor u beter zichtbaar bent. Draag bijvoorbeeld lichte kleding of kleding met reflecterende accenten. Door goed zichtbaar te zijn neemt de kans op een aanrijding met 20 procent af.

Tips voor goede zichtbaarheid

- Check regelmatig of de verlichting van uw fiets het nog doet.
- Als u geen vaste verlichting hebt, kunt u losse fietslampjes gebruiken. Die kunt u ook aan uw kleding vastmaken. Gebruik losse lampjes liever alleen voor noodgevallen: als uw vaste verlichting kapot is.
- Reflectoren zijn belangrijk om goed zichtbaar te zijn. Achter moet een rode reflector zitten, op de trappers een gele en op de wielen of banden witte of gele.
- Vergeet u vaak om uw lichten aan te zetten? Koop dan een lamp met lichtsensor. Deze gaan automatisch aan bij schemer of slecht weer.

■ Op www.rijksoverheid.nl (zoek op: regels fietsverlichting) staan de regels waar goede fietsverlichting aan moet voldoen.

■ Meer informatie over goede fietsverlichting staat op www.fietsersbond.nl.

Zorg dat je zichtbaar bent

Gratis tagpakket

Bij ANWB-winkels kunt u een gratis 'tagpakket' ophalen. Hiermee kunt u de tekst 'Zet je licht aan' op straat aanbrengen. Zo helpt u mee om de boodschap te verspreiden.

 Meer informatie?
fietsersbond.nl

Campagne: Zet je licht aan!

HENRIËTTE GUEST

Werk in uitvoering

Kinderen veilig naar school dankzij schoolzones

Er zijn veel basisscholen in Den Haag. En Den Haag wordt steeds drukker. Op de momenten dat kinderen naar school gebracht en van school gehaald worden is het extra druk in de omgeving van de scholen. Samen met het andere verkeer zorgt dit soms voor een onprettige en onveilige situatie in de buurt.

Kinderen hebben recht op een veilige schoolomgeving. Daarom zijn er schoolzones ingericht. Er is een markering op de weg en er staan attentieborden. Als het nodig is zijn de oversteekplekken in de straat aangepast of liggen er drempels of plateaus. Soms wordt de rijrichting van de straat aangepast.

Door deze maatregelen is het voor weggebruikers duidelijk dat ze een school naderen waar kinde-

ren fietsen en lopen. De verkeerssituatie wordt veiliger voor de kinderen en voor andere verkeersdeelnemers.

De eerste schoolzone werd in 2018 gemaakt. In totaal zijn er nu 35 schoolzones in Den Haag. In 2021 komen er nog schoolzones in de omgeving van de Oranje Nassauschool, de Paschalisschool, basisschool Statenkwartier, kindcentrum Bamboe, en bij de scholen op het Klaverveld en bij de nog nieuw te bouwen school in de Laurens Reaalstraat/Jan van Riebeekplein. De komende twee jaar krijgen scholen die nog geen schoolzone hebben er een of er komen andere veiligheidsmaatregelen in de omgeving.

 Meer informatie?
denhaag.nl/verkeersveiligheid

Actueel

- 1 en 2 december avond en nacht: afsluiting Victory Boogie Woogietunnel voor onderhoud.
- 13 en 14 december avond en nacht: afsluiting Hubertustunnel voor onderhoud.
- 15 en 16 december avond en nacht: afsluiting Koningstunnel voor onderhoud.
- 20 tot 25 november: Veluweplein afgesloten voor alle verkeer.
- 29 november tot 3 december: nachtelijke werkzaamheden A12 (Utrechtsebaan).

 Meer informatie?
denhaag.nl/bereikbaarheid

Den Haag maakt het openbaar vervoer fiets parkeren op auto orde

Klaar

Den Haag Fietst! Service & Infopunt

Bij het nieuwe Den Haag Fietst! Service & Infopunt in de Wagenstraat 185a kunt u terecht voor alles wat te maken heeft met fietsen.

Bijvoorbeeld voor:

- Informatie over fietsen in Den Haag.
- Fietslessen. Nieuw op de fiets of een oprissertje nodig? Volg een fietsles waardoor je snel veilig en vertrouwd op de fiets zit.
- Leuke fietsroutes met kaarten en beschrijvingen.
- Aanschaf van een fiets voor jong en oud en voor elke portemonnee. Omdat het fietsservicepunt samenwerkt met verschillende stichtingen, zoals Leren Doen en Fiets Voor Niets, kunt u misschien een gratis fiets krijgen.
- Enthousiaste fietsmakers staan

voor u klaar. Ze leren u ook graag om zelf uw fiets te onderhouden en te repareren.

- Deelfietsen, fietslease, fietshuur.

Fietsen voor iedereen

Het Service & Infopunt is een samenwerking van de gemeente met stichtingen en fiets-experts. Zij zetten zich in om fietsen voor iedereen mogelijk te maken. De bedoeling is dat er op termijn meer fietsservicepunten komen in de stad. Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 18.00 uur. Als u een specifieke vraag hebt en zeker wilt weten dat er iemand is die kan helpen, bel dan even van tevoren.

 Meer informatie?
(070) 747 01 03

Energie uit de Wijk Challenge Demohoek laat zien hoe je een oud huis kunt verduurzamen

‘Vloerisolatie? Kijk zo ziet dat eruit.’

In de Heesterbuurt zijn de huizen zo'n honderd jaar oud. Aan isolatie is vaak nog weinig gedaan. Met als gevolg hoge stookkosten. Verduurzamen loont, zeker nu bij de sterk gestegen gasprij. De Groene Heester wijst de weg.

Wij hebben eensteensmuren. 's Winters is het vaak niet warm te krijgen, maar hoe kun je isoleren zonder spouwmuur? Dit zou een vraag kunnen zijn bij het spreekuur in de Demohoek van de Groene Heester. Vrijwilligers vertellen wat er mogelijk is, maar meer dan dat. Ze laten ook oplossingen zien. Zo is er een demonstratiemodel van vloer-, muur- en dakisolatie. Compleet met een inkijkje in de spouwmuur en onder de vloer.

Bij het wijkberaad heeft De Groene Heester tot eind 2021 een ruimte om bewoners te ontvangen en uitleg te geven. 'We zijn ervan overtuigd dat iedereen energie kan besparen,' zegt Jeannot Kant. 'Ook al heb je maar een klein budget. In de Demohoek geven we voorbeelden. Het gaat van radiatorfolie en dakisolatie aanbrengen tot de aanschaf van zonnepanelen. Je kunt binnenlopen tijdens het spreekuur op woensdagmiddag of een afspraak maken voor een ander moment.'

'Veel bewoners denken dat een oud huis verduurzamen onbetaalbaar is,' zegt vrijwilliger Piet Roeleveld. 'Als je morgen helemaal van het gas af wilt zijn, dan klopt dat wel. Maar je kunt het ook stap voor stap doen. Bovendien is er voor veel maatregelen subsidie te krijgen of een gunstige lening. Wie serieus aan slag wil, brengen we in contact met het Haags Energie Initiatief of Hou van je huis. Daar

Jeannot Kant (links) en Pieter Roeleveld (rechts): 'Iedereen kan energie besparen, wij vertellen hoe.'

HENRIËTTE GUEST

Energie uit de wijk Challenge

De Groene Heester is een van de elf winnaars van de Energie uit de wijk Challenge 2020. De gemeente stelde € 500.000,- beschikbaar voor bewonersinitiatieven met plannen voor een snelle overstap op schone energie in hun wijk.

In veel Haagse wijken, buurten en straten maken bewoners met elkaar plannen om hun eigen omgeving te verduurzamen. Om deze groepen te helpen organiseert de gemeente de Energie uit de Wijk Challenge. De gemeente begeleidt de Haagse Energie Toppers zodat zij hun plannen binnen een jaar kunnen realiseren.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/challenge

zitten de echte specialisten. Maar je kunt ook eenvoudig beginnen en meedoen aan de gratis Direct Bespaaractie van de gemeente. Dan komt een bedrijf bij je thuis gratis een aantal kleine energiebesparende maatregelen uitvoeren, zoals gloeilampen vervangen door ledlampen.'

In de wijk is de helft van de woningen particulier eigendom. Het zijn allemaal portiek-etagewoningen binnen een Vereniging van Eigenaren (VvE's). Ook zij staan voor de vraag: Hoe en wanneer gaan we verduurzamen? Actieve VvE's werken met een meerjarig onderhoudsprogramma waarin bijvoorbeeld staat wanneer het dak of de kozijnen moeten worden vernieuwd. De Groene Heester kan vier VvE's aanbieden om hun onderhoudsprogramma gratis door een bouwkundige te laten opwaarderen met maatregelen voor verduurzaming.

Jeannot: 'Als je het dak laat vernieuwen, is dat een goed moment voor dakisolatie

of om zonnepanelen te installeren. De aannemer is dan toch al volop bezig. De totale investering valt lager uit en je hebt er meer profijt van. Drie VvE's hebben zich al gemeld voor het 'opplussen van hun onderhoudsprogramma. We kunnen op dit moment nog één VvE dit aanbod doen.'

Maar hoe zit het nou met de isolatie van eensteensmuren? In de Demohoek is informatie te vinden over een voorzetwand op een houten draagconstructie met daarachter een dunne laag isolatiemateriaal. Het neemt weinig ruimte in beslag en je krijgt er een strakke wand voor terug. Zo'n ingreep laat zich het beste combineren met een interne verbouwing of een verhuizing. De Groene Heester Demohoek aan de 2e Braamstraat 9, is elke woensdag open van 14.00 tot 16.00 uur of op afspraak via info@wijkberaadheesterbuurt.nl

Collectieve inkoopactie groene stroom

■ Wilt u overstappen op écht groene stroom van een gegarandeerd duurzame energieleverancier? Schrijf u dan in voor de actie Haags Zekergroen Energiecollectief en ontvang een aantrekkelijk aanbod. De actie is een initiatief van de Consumentenbond en de gemeente Den Haag. Als u via de actie overstapt van energieleverancier bent u verzekerd van 100% echt groene stroom van Nederlandse bodem. Hoe meer

inschrijvingen, hoe aantrekkelijker het aanbod. Er nemen alleen energieleveranciers deel aan de inkoopactie die écht groene stroom leveren. Na uw inschrijving ontvangt u bovendien een unieke kortingscode voor de WoonWijzer-Webshop. Hiermee krijgt u € 50,- korting op energiebesparende producten.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/woning/inkoopactie

Dak van de maand: een duurzaam clubhuis

In het jaar van het dak zetten we elke maand een bijzonder Haags dak in het Haagse zonnetje. In november kreeg Ernst Andeweg de 'gouden dakpan'. Hij heeft gezorgd voor de verduurzaming van het clubhuis van scoutingvereniging Ockenburg inclusief een groen dak en zonnepanelen. Kijk op www.duurzamestad.denhaag.nl/jaarvanhetdak.

ROOS VAN OSNABRUGGE

Duurzaam ondernemen

■ Met duurzame oplossingen krijgt uw bedrijf nieuwe kansen. Bespaar energie en verlaag uw kosten. De gemeente ondersteunt bij duurzame maatregelen. Bijvoorbeeld zonnepanelen of een groen dak. Of vraag een gratis energiescan aan die laat zien hoeveel energie u kunt besparen. Ruim 650 MKB-ers gingen u al voor.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/bedrijf

Sinds de coronacrisis bestelt Nederland recordaantallen pakketjes via webshops. Zeker nu de feestdagen er weer aankomen. Maar waar laat u al die kartonnen dozen? En wat doet u straks met deze krant?

Papier hier! Van oud naar nieuw papier

Van oud papier wordt nieuw papier gemaakt. Breng uw kranten en dozen daarom naar de papiercontainer. Of laat het elke maand aan huis ophalen. Zo valt deze Stadskrant over een paar weken misschien op uw mat als nieuw exemplaar.

Papier hier

De gemeente verzamelt oud papier in heel Den Haag. Daarvoor zijn er papiercontainers en afvalbrengstations waar u het naartoe kan brengen. Hoe kleiner u kartonnen dozen maakt, hoe meer in de containers past. Geen zin om te sjouwen? Verzamel uw oud papier dan thuis en laat het elke maand kosteloos ophalen. U kunt daarvoor zelfs gratis een eigen minicontainer (kliko) aanvragen op denhaag.nl/oudpapier. Ook vindt u hier de papierophaaldagen voor uw adres en de locaties van alle papiercontainers. Thuis geen plek voor een minicontainer (kliko)? Zet het papier dan tijdens de ophaaldag op straat in een doos. Of bind het bij elkaar met een touwtje. Dan waait het niet weg.

Wel/niet bij oud papier

Het is belangrijk dat uw ingezamelde oud papier en karton schoon en droog is, want anders kan het niet worden gerecycled. Een beetje regen is geen probleem. Een nietje, paperclip of venster in een envelop kan ook geen kwaad, maar verwijder wel plastic folie van

Oud papier in cijfers

- Een gemiddelde familie gooit ongeveer 6 bomen aan papier per jaar weg.
- De gemeente Den Haag zamelde vorig jaar ruim 10 miljoen kilo oud papier in. Dat is 19 kilo per inwoner.
- Van al het oud papier in Nederland wordt zo'n 84% ingezameld en gerecycled.
- Papier wordt zo'n 6 tot 7 keer gerecycled. Daarna is de vezel afgesleten en stroomt het in de recyclingsfabriek weg met het speelwater.
- Gerecycled papier kost 60% minder energie dan nieuw papier. En uiteraard geen bomen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/oudpapier

Stop oud papier en kleingemaakte dozen in de papiercontainer (boven) of laat het kosteloos ophalen om te recyclen (onder).

FRANK JANSEN

tijdschriften en reclamefolders. Ook gebruikte tissues, keukenpapier en vieze pizzadozen mogen niet bij het oud papier. Melk- en sappakken horen niet in de papierbak, maar bij het plastic afval. En pas op voor batterijen tussen het oud papier, bijvoorbeeld in verjaardagskaarten waar muziek uitkomt. Batterijen bij het oud papier is gevaarlijk en veroorzaakt regelmatig brand.

Vreemde vondsten

De papierinzamelaars van de Haagse Milieu Services brengen uw oud papier met een vrachtwagen eerst naar een verzamellocatie in Den Haag. Daar halen medewerkers met een kraan nog vreemde vondsten uit ons papier. Van bankstellen tot slachtafval. Vervolgens gaat het Haagse papier in transportcontainers door naar sorteerfabrieken in ons land. Die scheiden daar karton van papier met sorteermachines. Daarna gaat het naar een recyclingfabriek, die soms op dezelfde locatie zit.

Wat is papier?

Om te snappen hoe vervolgens van oud papier weer nieuw papier gemaakt wordt, is het handig om eerst te weten wat papier eigenlijk is. Papier is gemaakt van vezels uit bomen, cellulose genaamd. Dit is de stof die planten stevigheid geeft. Natuurlijke lijm gemaakt van aardappelzetmeel hecht de losse papervezels aan elkaar. Zo ontstaat een vel papier.

Oud wordt nieuw

Nu weer terug naar de recyclingfabriek. Karton en papier worden apart, maar op een vergelijkbare manier gerecycled. Het gaat in een bak met water waarin een grote mixer het papier kapotslaat. De papervezels komen los en blijven drijven. Een zeef haalt vervuiling zoals nietjes en inkt uit deze vezelpulp, dat nog voor 99% uit water bestaat en voor 1% uit vezels. Daarna scheidt een zeef de vezels van het water. Vervolgens gaat de pulp naar een grote band waar het verder opdroogt. Om van de losse

vezels opnieuw een vel papier te maken wordt de natuurlijke lijm weer toegevoegd. Het papier krijgt de juiste dikte door het plat te walsen met grote machines. Zo is na ongeveer een week uw oude papier weer nieuw papier geworden.

“
Na ongeveer een week is uw oude papier weer nieuw papier
”

Denk mee over Den Haag in 2050

De gemeente werkt aan een omgevingsvisie en roept Hagenaars op mee te denken over de toekomst van de stad. In welke richting moet Den Haag zich ontwikkelen? Wat willen we behouden en beschermen?

Op de website omgevingsvisie.denhaag.nl vindt u vanaf 26 november meer informatie. Drie Hagenaars vertellen waarom zij willen meepraten. Wilt u net als René, Margreet en Theijs meepraten over de omgevingsvisie? Meld u aan via omgevingsvisie@denhaag.nl.

Renée Lotte: 'Ik wil me inzetten voor meer vrij liggende fietspaden.'

René Lotte: 'Hoogbouw kan best, maar maak er iets moois van in plaats van massieve blokken.'

Van oorsprong ben ik Amsterdammer. Sinds twee jaar woon ik in Den Haag. Dit is echt een compleet andere stad. Alleen al hoe de plattegrond eruit ziet met al die lange straten parallel aan de kust zoals de Laan van Meerdervoort. Zoiets valt je als nieuwkomer op. Ik woon op een bevoorrechte plek: een appartement op veertien hoog bij het Savornin Lohmanplein. Elke ochtend als ik uit het raam kijk, krijg ik weer een vakantiegevoel. Dit gebouw is een mooi voorbeeld hoe een oud kantoor kan worden omgebouwd tot woonruimte. Wat mij betreft, mag dat op meer plekken gebeuren. Tegelijkertijd laat dit ook zien wat hoogbouw met de stad doet. Als ik

van het strand door de duinen naar huis loop, zie ik mijn torenflat en de hoogbouw in Kijkduin boven de duinen uitsteken. Dat is geen fraai gezicht. Hoogbouw kan best, maar dan geclusterd in een meer stedelijke omgeving. En maak er iets moois van in plaats van massieve blokken. Ik wil het gesprek over de omgevingsvisie open ingaan. Mijn mening bepaal ik liefst al doende tijdens het proces. Op veel punten zul je compromissen moeten vinden. Belangen botsen nu eenmaal. Zaken waar ik me voor wil inzetten, zijn meer vrij liggende fietspaden en een dichter OV-netwerk.'

Margreet Zijlstra: 'De toekomst van de stad wordt ook gemaakt door hoe we met elkaar omgaan'

Ik wil graag een positieve inbreng hebben vanuit wat ik als bewoner in mijn omgeving signaleer en meemaak. De omgevingsvisie zou over meer moeten gaan dan alleen over 'harde' onderwerpen als bouwen en verkeer of over wetten en regels. De toekomst van de stad wordt ook gemaakt door hoe we met elkaar omgaan. Of we zorg hebben voor onze omgeving en voor elkaar. Moeten we als bewoners misschien ook iets inleveren? In plaats van steeds meer te willen. Als iedereen een auto voor de deur wil of een huurscooter op de hoek van de straat, dan blijft er weinig leefruimte over. Je hoeft elkaar niet goed te kennen om je toch verbonden te voelen in een stad.

Dat gevoel mis ik hier weleens. Hagenaars kunnen behoorlijk hard en bot naar elkaar zijn. Met allemaal individuen maak je geen stad. En dat is misschien net zo'n belangrijk onderwerp als woningbouw of verkeer. De omgevingsvisie moet ook stilstaan bij hoe we als Hagenaars voor onze leefomgeving en voor elkaar willen zorgen. In mijn wijk Regentes-Valkenbos zijn plekken waar bewuste bewoners samen prachtige pareltjes in stand houden. Ook een mooi voorbeeld van energie, groei en verbinding vind ik de Nutstuin bij het gebouw van Fonds 1818. Aan dit soort verstilde plekken is grote behoefte in een steeds drukker stad.'

Margreet Zijlstra: 'Er is grote behoefte aan verstilde plekken in een steeds drukker stad.'

Theijs van Welij: 'Den Haag, zoals het nu is, vind ik een fijne stad.'

Theijs van Welij: 'Er komen grote ontwikkelingen op ons af'

Als inwoner voel ik me betrokken bij Den Haag. De omgevingsvisie bepaalt mede de toekomst van mijn stad. Daarom wil ik daar graag bij zijn. Ik woon in Vroondaal en maak mee hoe hier een compleet nieuwe wijk wordt gebouwd. Dan merk je dat visies minder definitief zijn dan je zou verwachten. We hebben hier nu alsnog discussie gekregen over hoogbouw. Wordt zo'n onderwerp straks in de omgevingsvisie definitief vastgelegd of kan de gemeente daar later in bestemmingsplannen toch nog op terugkomen. Daar hoop ik antwoord op te krijgen. Den Haag zoals het nu is, vind ik een fijne stad. Maar het aanzien gaat veranderen.

Er komen grote ontwikkelingen op ons af: bevolkingsgroei, grootschalige woningbouw en aanpassingen aan het veranderend klimaat. Hoe kunnen we het mooie en goede behouden en toch voldoen aan de grote opgaven van de toekomst? Daar zal het in de omgevingsvisie over gaan. Vanuit het stadhuis kan het gemeentebestuur niet de hele stad overzien. Het is essentieel dat burgers meepraten en dat hun kennis, ervaringen en meningen meetellen. Ik ga niet op voorhand 'nee' zeggen tegen ontwikkelingen, maar hoop te kunnen meewerken aan oplossingen. Als onderwerpen Vroondaal raken, vraag ik bewoners hier in de wijk mee te denken.'

Digitale Vragen Hulp voor ouderen bij CoronaCheck-App of aanvragen papieren QR-code

QR-code? De bibliotheek helpt

Restaurant, sportschool, theater en museum. Op steeds meer plekken is een coronapas nodig om binnen te komen. Veel ouderen hebben moeite om daarvoor de CoronaCheck-app te installeren of een papieren QR-code aan te vragen. In de bibliotheek staan medewerkers klaar om te helpen.

Marlene Sy A Ten (81) wilde graag met vriendinnen naar de Nationale Voorleeslunch op 1 oktober in de bibliotheek aan het Spui. Burgemeester Jan van Zanen zou er een verhaal voorlezen. Telefonisch plaatsen reserveren was eenvoudig. Maar bij evenementen in de bieb moeten bezoekers nu ook de QR-code laten zien op hun telefoon of eventueel op papier. En daarvoor moet je eerst de CoronaCheck-app installeren. Marlene besloot hulp in te roepen.

'Ik heb een smartphone,' vertelt ze. 'Maar het lukt me echt niet alles eruit te halen wat erin zit. Zo smart ben ik nou ook weer niet. De afgelopen jaren heb ik veel bijgeleerd op cursussen in de bieb. WhatsApp is mijn favoriet. Ik gebruik het elke dag. Zoomen moet ik nog leren, maar ook belangrijke apps downloaden vertrouw ik mezelf niet toe. Om zeker te weten dat het goed zou gaan met de QR-code heb ik hulp gevraagd in bibliotheek Escamp.'

Spreekuur Digitale Vragen

Patricia Haimé heeft de laatste tijd al veel ouderen geholpen bij het installeren van de CoronaCheck-app. Ze is medewerker van het programma Ouderen in de Wijk van bibliotheek Den Haag. 'Wij hebben in veel vestigingen een spreekuur Digitale Vragen. Allerlei kleine en grote proble-

Marlene Sy A Ten (links) kreeg hulp in bibliotheek Escamp bij het installeren van de CoronaCheck-app. 'Ik heb een smartphone, maar het lukt me echt niet om alles eruit te halen wat erin zit. Zo smart ben ik nou ook weer niet.'

HENRIËTTE GUEST

Ouderen in de Wijk

■ In veel bibliotheken zijn er wekelijks spreekuren Digitale Vragen. Ook zijn er spreekuren Klik & Tik waar u kunt oefenen met de computer en internet. Interesse in deze of andere activiteiten van Ouderen in de Wijk? Stuur een email naar ouderenindewijk@denhaag.nl of bel met (070) 353 36 04. Of loop binnen bij de bibliotheek.

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl

men bij het gebruik van smartphone, tablet of e-reader kun je aan ons voorleggen.'

Online boodschappen bestellen

In coronatijd zijn ouderen digitaal actiever geworden, merkt Patricia. 'De enige manier om nog intensief contact te houden met familie en vrienden was via internet. Als je digitaal buitenspel staat, is het risico op vereenzaming in deze tijd groot. Maar denk ook aan online boodschappen bestellen. Voor veel kwetsbare ouderen is dat een uitkomst. We helpen

met apps installeren, een e-mailadres aanmaken of het aanvragen van een DigiD.'

Vertrouwde plek in de buurt

Maar het gaat verder dan dat. Patricia en haar collega's kennen veel bezoekers al heel lang. De bibliotheek heeft een sociale functie. 'Ik hoor van ouderen dat ze het heel moeilijk hebben in deze tijd. Bij ons kunnen ze hun verhaal kwijt.' Marlene kan het beamen: 'Ik spreek vaak af met vriendinnen in de bieb. Het is fijn om zo'n vertrouwde plek in de buurt te hebben.'

Informatiepunt digitale overheid

■ Heeft u hulp nodig bij het aanvragen van DigiD, het installeren van de CoronaCheck-app of het aanvragen van de papieren QR-code? Dan kunt u sinds kort ook terecht bij het Informatiepunt Digitale Overheid in de bibliotheek. Een afspraak maken is niet nodig en u hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek.

De openingstijden zijn:

■ Centrale bibliotheek (3e etage): maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 13.30 tot 16.30 uur en

woensdag van 17.00 tot 20.00 uur

■ Bibliotheek Transvaal: maandag, woensdag en vrijdag van 9.00 tot 10.30 uur

■ Bibliotheek Schilderswijk: dinsdag en donderdag van 9.00 tot 10.30 uur

■ Bibliotheek Segbroek: maandag t/m vrijdag van 14.00 tot 15.00 uur (vanaf 1 december)

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl

GGD Haaglanden geeft boosterprik aan mensen van 60 jaar en ouder en zorgpersoneel

■ Het coronavaccin beschermt tegen ernstig ziek worden door corona en opname in het ziekenhuis. Om deze bescherming op peil te houden krijgen gevaccineerde mensen van 60 jaar en ouder en zorgpersoneel een extra prik, de zogenaamde boosterprik.

Start met 80-plussers

GGD Haaglanden is 19 november begonnen met het prikken van zorgpersoneel en mensen van 80 jaar en ouder. Daarna volgt

de leeftijdsgroep 60 tot en met 79 jaar. De oudste mensen uit deze groep krijgen als eerste een uitnodiging.

Op afspraak

Wie een uitnodigingsbrief heeft gekregen, kan een afspraak maken. Dit kan telefonisch of online.

Vaste priklocaties

De boosterprik wordt gegeven op een vaste priklocatie, niet bij de tijdelijke priklocaties in de wijken.

De vaste priklocaties in Haaglanden zijn:

■ HagaZiekenhuis. Sportlaan 600, Den Haag, dagelijks 9.00 - 17.00 uur

■ Appelgaarde 2, Leidschendam-Voorburg, dagelijks 14.00 - 20.00 uur

■ Mozartlaan 664, Delft, dagelijks 9.00 - 15.00 uur

Op de vaste priklocaties is het niet meer mogelijk om zonder afspraak een coronaprik te halen.

 Meer informatie?
ggdhaaglanden.nl

Wat vinden de fracties van... de regiovisie Jeugdzorg?

Iedere maand kunnen inwoners via social media kiezen over welk onderwerp ze de standpunten van de verschillende fracties willen lezen. Deze maand kreeg het onderwerp regiovisie Jeugdzorg de meeste stemmen. PvdA, NIDA en ChristenUnie/SGP geven hun mening. Wilt u meestemmen over wat het volgende onderwerp moet worden? Volg dan het Twitteraccount van de Haagse gemeenteraad: @Gemeenteraad070

Samenwerkende gemeenten geven in jeugdregio's met partners vorm aan het streven naar kwalitatief goede zorg en ondersteuning voor inwoners die aansluit bij behoeften en mogelijkheden van jeugdigen, ouders en gezin én die betaalbaar is. Op 25 november vergadert de gemeenteraad over de regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026.

Meer aandacht voor jongeren en gezinnen in kwetsbare omstandigheden.

MARTIJN BEEKMAN

Wachlijst oplossen

Alle kinderen en jongeren in Den Haag verdienen de beste zorg en hulp. Helaas zien we de afgelopen jaren steeds langere wachlijsten voor jeugdzorg. Dat is onacceptabel: iedere dag, iedere week en iedere maand dat een kind of jongere langer moet wachten op hulp, kan cruciaal zijn voor zijn/haar toekomst. Daarom wil de PvdA dat de gemeente meer doet om wachlijsten op te lossen. Den Haag heeft nu eindelijk extra geld gekregen van de landelijke overheid, dus aan de slag.

Maatwerk en integrale aanpak

De jeugdzorg is overbelast en de kwaliteit is achteruit gegaan. Vanuit NIDA geloven we in een breder holistische aanpak. Professionele hulp dient sneller beschikbaar en toegankelijker te worden. Onlangs bleek dat er grote missers worden gemaakt bij de uithuisplaatsingen, dit is desastreus voor het kind en de ouders. Het aantal uithuisplaatsingen en dwangbehandelingen moet door middel van preventie en systeemgericht werken worden teruggedrongen. Maatwerk en een integrale aanpak dienen centraal te staan bij de zorgverlening.

Opgroeien doe je thuis

De ChristenUnie/SGP staat voor betaalbare en goede jeugdzorg, dichtbij het gezin. Wanneer hulp nodig is, moet er eerst gekeken worden wat het eigen netwerk kan. Als professionele hulp nodig is, moet deze gericht zijn op het hele gezin. Een diagnose is niet het doel, maar het versterken van gezinnen, stabiele relaties en een veilige omgeving voor onze kinderen staan voorop. Zo creëren we thuis-situaties waar kinderen veilig kunnen opgroeien en ouders weer kunnen opvoeden. Want opgroeien, dat doe je zoveel mogelijk thuis.

De raad aan het woord

Joris Wijsmuller, Haagse Stadspartij

Het is weer even druk met auto's als vóór de coronacrisis. Maar het OV rijdt minder vaak met minder reizigers.

En nu wil men per 1 januari ook nog elf tramhaltes in Den Haag opheffen zonder overleg met bewoners. Dit verzwakt het OV verder en heeft grote gevolgen voor reizigers die ouder of minder valide zijn. Gelukkig is mijn motie 'Transitieplan OV alleen na raadpleging bewoners' aangenomen. Het college moet nu alles in het werk stellen om de opheffing van haltes te schrappen, en eerst met bewoners in overleg gaan. Stop de afbraak van het OV.

Ayşe Yilmaz, VVD

Vroeger had Den Haag veel mooie grachten. Ik ben trots dat door mijn motie er stappen worden gezet om in kaart

te brengen welke grachten er kunnen worden hersteld. Het verbetert de leefbaarheid van het Oude Centrum en het is gunstig voor het watermanagement van de stad en de ontsteking van ons centrum. Door het steenwerk wordt de stad een stuk warmer en kan het water bij zware regenval niet goed worden afgevoerd. Genoeg goede redenen om onze prachtige grachten in ere te herstellen.

Sebastian Kruis, PVV

De kogels vliegen onze inwoners letterlijk om de oren. De PVV wil daarom dat de politie in Den Haag

preventief gaat fouilleren. Maar burgemeester Van Zanen houdt dit tegen. Waarom doen de PvdA-burgemeester in Rotterdam en de hippie-burgemeester in Amsterdam het wel en onze Haagse burgemeester niet? Pure politieke onwil. Onze burgemeester gedraagt zich als politiek bondgenoot van straatterroristen. Als deze vleugellamme linksbuiten de politie geen goede voorzet geeft door preventief fouilleren in te voeren dan kan hij beter gaan jeu-de-boulen.

Stad in de raad

“Breid de capaciteit van de Pandbrigade uit. Zet in op meer handhaving voor het afvalprobleem en ruim structureel de bijplaatsingen op.”

De heer T. Scholten namens RadiLaak tijdens de raadsvergadering van 4 november. Onderwerp: problematiek van overbewoning in Laak.

Kort

Raadsvergaderingen

De Haagse gemeenteraad vergadert op donderdag 25 november om 10.00 uur in de raadzaal. Alleen de woordvoerders zijn aanwezig op 1,5 meter van elkaar. Deze vergadering is zonder publiek. Het stemmen gebeurt digitaal tijdens de raadsvergadering op 25 november vanaf 20.00 uur. De daaropvolgende raadsvergadering is op donderdag 16 december. Kijk voor de meest actuele informatie over vergaderingen van de raad op denhaag.raadsinformatie.nl.

Informatie

Wilt u spreken in de raad?

Iedereen kan spreken tijdens raads- en commissievergaderingen over onderwerpen die op de agenda staan. Dit heet 'Stad in de raad'. Voor inlichtingen hierover of om u aan te melden, kunt u terecht bij de griffie: telefoon (070) 353 31 31 of e-mail griffie@denhaag.nl.

Informatie over de raad

Informatie over de raad, de volledige agenda's, besluiten en verslagen van de raad en commissies vindt u op www.denhaag.nl/gemeenteraad. De stukken zijn ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum (Stadhuis, Spui 70).

Een vergadering volgen

Kijk op www.denhaag.nl/uitzendingenraad voor een live uitzending van de commissie- of raadsvergaderingen. Raadsvergaderingen zijn ook live te zien op Den Haag TV (Ziggo kanaal 40)

Adres gemeenteraad

Postbus 19157
2500 CD Den Haag
E-mail: raad@denhaag.nl

Raadsvergaderingen

Donderdag 25 november vanaf 10.00 uur beraadslaging en vanaf 20.00 uur digitaal stemmen

Donderdag 16 december

Meer informatie? denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

De gemeente heeft de Binckhorst aangewezen als proeftuin voor duurzaamheid en vergroening. Sabrina Lindemann: 'Wie wil er nu leven in een stenen woestijn?! Niemand!'

MERIJN VAN GRIEKEN

Een pop-up boomkwekerij, groene (hard)looproutes, reizende plantenbakken. De plek waar je dit kunt vinden is de Haagse Binckhorst. Het voormalige industrieterrein kleurt groen. Sabrina Lindemann, een van de initiatiefnemers van Bincks Groen, vertelt hoe ze dat doen en waarom het eigenlijk nodig is.

'Groen maakt gelukkig'

Sabrina denkt vanaf het eerste uur mee met de plannen in de Binckhorst. De komende jaren verandert de Binckhorst in een stoer woon- en werkgebied met nieuwe woningen. Om prettig en gezond te kunnen wonen en werken is groen belangrijk. 'Groen maakt gelukkig. Zeg nou zelf: wie wil er nu leven in een stenen woestijn?! Niemand!', zegt Sabrina.

Met haar netwerk Bincks Groen, dat valt onder platform I'M BINCK, werkt zij met de gemeente, provincie, marktpartijen, (toekomstige) bewoners en ondernemers samen om de huidige stenen omgeving klaar te maken voor de toekomst. 'Het klimaat is op hol geslagen: we hebben warmere zomers en hevigere regenbuien. We kunnen er nu voor zorgen dat de Binckhorst zich kan aanpassen aan die veranderingen van het klimaat.'

De gemeente heeft de Binckhorst aangewezen als proeftuin voor duurzaamheid en vergroening. Initiatieven die wateroverlast, droogte en hitte tegengaan krijgen

Bincks Groen

Bincks Groen bestaat sinds 14 oktober 2020 en is een samenwerking tussen de provincie Zuid-Holland, gemeente Den Haag, de gebiedsontwikkelaars ERA Contour, Local, VORM, Bouwfonds Property Development (BPD), Stebru, AM en I'M BINCK- hét platform van de Haagse Binckhorst.

 [Meer informatie?](http://imbinck.nl)
imbinck.nl

Website Het Haagse Groen

Dit artikel is eerder verschenen op de website www.hethaagsegroen.nl. Hier vindt u ook andere verhalen over het groen in Den Haag.

 [Meer informatie?](http://hethaagsegroen.nl)
hethaagsegroen.nl

de ruimte. 'Planten, bomen, boomspiegels, struiken en gras kunnen overtollige regenval opvangen en schaduw bieden tijdens warme dagen. Daardoor gaan de temperaturen omlaag. Zo maken we er een leefbare plek van voor mens en dier,' legt Sabrina uit.

In het najaar van 2020 kwamen bewoners en werkenden tijdens bijeenkomsten van Bincks Groen met veel ideeën. Zes ideeën worden verder uitgewerkt, zoals CarWeide, bijenhôtels en bijenlandschappen, natuurlijke regeneratie (herstel) van vervuilde grond met schimmels en groen, groene (hard)looproutes, tijdelijk en eetbaar groen en ten slotte bestaande daken groener maken.

Groene Kraankamer

CarWeide werd in september door wethouder Hilbert Bredemeijer (Buitenruimte) werd geopend. Het is een nieuwe tijdelijke plek voor Bincks Groen, een ontmoetingsplek voor bewoners, ondernemers, scholieren en andere partijen en een pop-up boomkwekerij. De naam CarWeide verwijst naar de

voormalige bouwmarkt De Karwei, naar geparkeerde auto's die er ook te vinden zijn, en vooral naar het groen dat er de komende jaren moet komen. 'Het is een groene kraankamer. Boompjes kweken we hier op tot ze groot genoeg zijn en we ze op een andere permanente plek in de Binckhorst kunnen uitzetten. Kijk! De natuur neemt het nu al langzaam al over,' zegt Sabrina wijzend naar het opkomende groen.

CarWeide is ook de klusplek van de zogenaamde 'Binckbakken'. Deze tuinbakken gaan een reizend bestaan leiden langs versteende plekken en braakliggende kavels in de Binckhorst om zo voor meer groen te zorgen. Verder is CarWeide een centraal punt op de groene hardloop- en wandelroutes die eerder al zijn uitgezet, wordt het een plek voor onderwijs en komt er een bijenhôtel. 'Dit alles doen we heel nadrukkelijk met de bewoners en werkenden.'

De komende jaren komen er veel nieuwe woningen in de Binckhorst. Ook gaan oude kantoorpanden dienst doen als woningen en op

sommige plekken komt er hoogbouw. Bincks Groen wil ervoor zorgen dat de Binckhorst nu al en veel meer vergroent.

'Groen moet een rol spelen in de nieuwe samenleving die hier ontstaat. Naast de drie bestaande woonkernen aan de Trekvluit, het Binckeiland en het Maanplein komen er woontorens van 140 meter. Dit gebied gaat dus extreem veranderen en we moeten ervoor zorgen dat er ruimte voor groen blijft maar vooral ook nieuw groen gemaakt wordt. Wel groen dat bij de Binckhorst past: stoer, ruig en robuust,' zegt Sabrina.

“
Groen moet een rol spelen in de nieuwe samenleving die hier ontstaat
”

Schaatsen op het Kurhausplein

De winter moet nog beginnen, maar op Scheveningen wordt al volop geschaatst. Voor het Kurhaus staat tot en met 30 januari een overdekte ijsbaan van 600 m². Daar kunt je dagelijks schaatsen van 10.00 tot 18.00 uur. De toegangsprijs is 6,60 euro (inclusief

schaatshuur 11 euro). Let op: noren worden niet toegelaten op de schaatsbaan en handschoenen zijn verplicht. Kijk voor de coronaregels op de website.

 [Meer informatie? cooleventscheveningen.nl](https://www.cooleventscheveningen.nl)

Kurhausplein on Ice.

COOLEVENT SCHEVENINGEN

Workshops Pietendans

27 NOV Kinderen van 4 t/m 9 jaar kunnen op zaterdag 27 november een gratis workshop Pietendans volgen in de studio van het Haagse jeugdanzgezelschap Lonneke van Leth Danst in Binck36. Leer dansen als echte pieten op vrolijke en stoere

Sinterklaasmuziek. De workshops eindigen in een presentatie voor de ouders. En natuurlijk hoort daar iets lekkers bij.

 [Meer informatie en aanmelden? lonnekevanleth.nl/contact](https://lonnekevanleth.nl/contact)

Leer dansen als echte pieten.

VINCENT DE KOOKER

Expositie met 'Analoge selfies' van Hagenaars

Wat is kunst? Wat betekent kunst? Maar vooral: wat doet kunst met en voor jou? Topaze organiseerde workshops over kunst voor Hagenaars van verschillende leeftijden en culturele achtergronden. Deelnemers maakten een zelfportret, een 'analoge selfie'. Samen vormen deze portretten

een landschap van Haagse mensen. Het resultaat van het kunstproject is tot en met 10 december te zien in de expositie 'Projectplan K=?' in het atrium van het stadhuis.

 [Meer informatie? atriumcityhall.nl](https://atriumcityhall.nl)

Mescidi-Aksa Moskee, de voormalige synagoge in de Wagenstraat.

ROBIN BUTTER

Fietsroute langs religieuze gebouwen

Het Haags Gemeentearchief heeft een fietsroute uitgezet langs zeventien religieuze gebouwen in de stad die de afgelopen jaren een andere bestemming hebben gekregen. Via QR-codes in het boekje zijn interviews te lezen met de mensen die bij deze gebouwen horen. De fietsroute is onderdeel van de serie 'Geloven in Verandering.' Veel plekken van religie veranderen van signatuur of ze verdwijnen helemaal uit stadsbeeld. Bijvoorbeeld een kerk die supermarkt of moskee is geworden. Ook komen er nieuwe plekken bij waar mensen hun geloof beleven. Het Haags Gemeentearchief wil de geschiedenis van deze kerken,

moskeeën, synagogen, tempels en andere gebedsruimte vastleggen. Niet alleen de geschiedenis van een locatie, maar óók het verhaal erachter. Hiervoor sprak het archief met voorgangers, kerkbestuurders, ondernemers en andere betrokkenen. De serie 'Geloven in verandering' bevat in totaal zo'n 25 verhalen, die gepubliceerd worden op de website van het Haags Gemeentearchief. De fietsroute is gratis verkrijgbaar bij de VVV, bibliotheken in de stad en in de studiezaal van het Haags Gemeentearchief in het stadhuis.

 [Meer informatie? haagsgemeentearchief.nl](https://haagsgemeentearchief.nl)

Kunstwerken op straat

Ook de kunst uit Haagse Hout is sinds vorige maand terug te vinden op de website Buitenkunst Den Haag. Op deze website staan nu ruim 500 beschrijvingen van kunstwerken uit alle stadsdelen. Zo kan iedereen opzoeken van wie dat beeld in de buurt is, waarom het op die plek staat, wat het

betekent en of er nog meer beelden van dezelfde kunstenaar in de stad staan. Kunstcentrum Stroom Den Haag heeft in opdracht van de gemeente deze website gebouwd.

 [Meer informatie? bkdh.nl](https://bkdh.nl)

Samen vormen de zelfportretten een landschap van Haagse mensen.

TOPAZE

Lunchconcert in de Kloosterkerk

1 DEC Woensdag 1 december geeft Ensemble Corona een lunchconcert in de Kloosterkerk. Het concert begint om 12.45 uur en is te volgen via een livestream. Ensemble Corona bestaat sinds 2001 en is gespecialiseerd in repertoire uit de late Middeleeuwen en Renaissance.

 [Meer informatie? kunstcentrum-kloosterkerk.nl](https://kunstcentrum-kloosterkerk.nl)

De Haagse Mohammed Ali

Tot 24 januari is de tentoonstelling 'Charles van Beetem Mohammed Ali – een marineman en de vooroorlogse islam in den Haag' te zien in de verlichte panelen in het Atrium van het Haagse stadhuis aan het Spui. Dankzij Van Beetem had Den Haag al voor de Tweede Wereldoorlog een moskee en een islamitische begraafplaats.

 [Meer informatie? haagsgemeentearchief.nl](https://haagsgemeentearchief.nl)

COLLECTIE HAAGS GEMEENTEARCHIEF

Kunstroute in de binnenstad

27 NOV Tijdens HOOGTIJ kun je verschillende kunstlocaties bezoeken in de binnenstad van Den Haag. Van gevestigde kunst in de galeries en instellingen tot installaties en performances bij de kunstenaarsinitiatieven. Vanwege de coronamaatregelen is de editie van vrijdagavond 27 november verplaatst naar zaterdag 27 november van 14.00 tot 18.00 uur. De toegang is gratis. Kijk voor de coronaregels op de website.

 [Meer informatie? hoogtij.net](https://hoogtij.net)